

Lærerark til eksempelprøve i dansk læsning og retskrivning FP9

Vind og vejr

Retskrivning

Prøven varer 60 minutter.

Til den, der skal diktere.

Når alle elever er logget ind, og prøvens forside er vist på skærmen, begynder prøven med, at følgende oplæses for eleverne:

"Prøven i retskrivning består af to dele.
Første del består af opgave 1 og 2. Det er to diktater.
Anden del består af opgave 3 til 7. Det er opgaver, I selv skal læse og løse.

Når jeg er færdig med at diktere første del, så får I lov til at bruge ordbog.
Først læser jeg diktaterne én gang, og bagefter dikterer jeg dem i små bidder. Vent med at skrive, til jeg begynder at diktere.
Nu læser jeg første del."

Nu læses første del (opgave 1 og opgave 2) op i sammenhæng - med talesprogets udtale og uden tegn.

Derefter læses følgende op for eleverne:

"Om lidt dikterer jeg første del. Jeg dikterer hver bid to gange.
I skal skrive det, der mangler i opgaverne.
Nu skal I gå til opgave 1.
Jeg dikterer nu første del."

Den første del dikteres nu

De enkelte dele mellem skråstregerne dikteres to gange - med talesprogets udtale.

Vind og vejr

Første del

1)

/ De globale klimaændringer er et af tidens helt store / miljøspørgsmål /. / Ifølge mange eksperter / er vores klima / under forandring /. / Vi bombarderes / med meddelelser om / at passe bedre på naturen / og undlade at anvende / fossile brændstoffer /. /

”Nu skal I gå til opgave 2.
Jeg dikterer.”

2)

Gennem adskillige år / har vi udledt drivhusgasser, / og det kan have været årsag til de stigende temperaturer. / I Danmark / er det blevet 1,5 grad varmere i de seneste hundrede år. / Det medfører, / at der dannes mere vanddamp og dermed mere regn. / Der falder nu næsten 100 mm mere nedbør om året, / end der gjorde tidligere. /

Ikke kun er regnmængden øget / – den kommer også i mere koncentrerede mængder. / Meteorologerne melder ofte om så store regnmængder, at vi taler om skybrud, / hvilket man definerer / som en nedbørsintensitet på mindst 15 mm i løbet af 30 minutter. / Med så meget regn forvandles mange gader til noget, / der minder om kanalerne i Venedig. /

Kloakkerne er ikke dimensioneret / til de kolossale mængder nedbør, / så overskydende vand / bliver presset op / gennem dækslerne, / der står som fejlplacerede springvand / midt på gader og fortove. / Vandet samler sig i lavninger / og oversvømmer viadukter til gene for bilister, / der intetanende bliver fanget på dybt vand / og må efterlade deres bil halvvejs dækket af vand. / Uheldige husejere / får deres lavtliggende kældre oversvømmet / med en blanding af regnvand og spildevand. / Sådan oplevede mange indbyggere i København det den 2. juli 2011, / hvor det voldsomste skybrud i mange år / passerede hen over byen / med skader for mange millioner kr. til følge. /

Selvom forholdene i København var usædvanlige, / er de fleste klimaforskere / dog tilbageholdende med at give de globale klimaændringer skylden. / Men de forudser, at lignende situationer / bliver mere almindelige i fremtiden / som en konsekvens af de menneskeskabte ændringer i klimaet. /

Når første del er færdigdikteret, læses følgende op for eleverne:

"Det var den første del. Anden del består af opgaver, som I selv skal læse og løse.
I må bruge ordbog resten af tiden.
I kommaopgaven **skal** I sætte kryds i det felt, der fortæller, hvilket komma I sætter.
Værsgo at gå i gang."

Efter 60 minutter afsluttes retskrivningsprøven.

Umiddelbart efter uddeles teksterne til læseprøven, og eleverne logger ind på læseprøven.

Læsning

Når alle elever er logget ind, og prøvens forside er vist på skærmen, læses følgende op for eleverne:

"I har fået et hæfte med tekst 1-4 i læseprøven. Tekst 5 og opgaverne til tekst 1-4 er digitale. I har nu 30 minutter til at læse teksterne og løse opgaverne."